

УДК: 811.161.2'373.48

DOI: 10.30840/2413-7065.2(67).2018.141766

«ЗОЛОТЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ» В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Лілія ХАРЧУК

orcid.org/0000-0003-0063-1956

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови
Національного університету «Львівська політехніка»

Анотація. Статтю присвячено процесу становлення української електроенергетичної терміносистеми. Її завдання – проаналізувати один з етапів розвитку УЕЕТ: угрунтування української електроенергетичної терміносистеми, так зване «золоте десятиріччя». Задля досягнення цієї мети ми дослідили та окреслили часові межі цього етапу становлення УЕЕТ, детально проаналізували джерела та шляхи формування й поповнення терміносистеми електроенергетики у зазначений період.

Досліджено, що другий етап формування УЕЕТ припадає на 20–30-ті роки ХХ ст. Упродовж цього періоду відбувається угрунтування української електроенергетичної терміносистеми.

20-ті роки ХХ ст. – це час розбудови й стрімкого розвитку електроенергетики на українських землях. Тогочасні видатні досягнення науковців-електроенергетиків та у зв'язку з цим поява нових термінів зумовили гостру потребу впорядкувати й унормувати національну терміносистему. На початку 1925 р. при техвідділі Інституту української наукової мови було створено електротехнічну секцію, до роботи в якій залучили провідних науковців, котрі уклали реєстри термінів, опрацьовували і виписували лексичний матеріал з фахової літератури, словникових і літературних джерел. Українські електроенергетичні терміни сформувались на початку 30-х років у поняттєво-термінологічну базу, яка забезпечувала потреби фахівців. Лексикографічні праці М. Дарморос, Л. Дарморос, В. Дубровського, Х. Полонського, В. Фаворського, Ф. Калиновича, К. Туркала та інших науковців, присвячені терміносистемам суміжних галузей, не оминали увагою й термінолексику, яка обслуговувала електроенергетику на етапі тогочасного розвитку цієї науки. Підґрунтям для формування сучасної української електроенергетичної термінології стали «Словник технічної термінології (загальний)» І. Шелудька і Т. Садовського й «Словник технічної термінології. Електротехніка» І. Шелудька. Ці термінографічні праці є, на наш погляд, найбільшим здобутком української електроенергетичної лексикографії першої половини ХХ ст.

Ключові слова: українська мова; термін; українська електроенергетична термінологія; формування терміносистеми; розвиток термінології.

THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ELECTRIC POWER ENGINEERING TERMINOLOGY: THE “GOLDEN DECADE”

Liliia KHARCHUK

Candidate of Philological Sciences, senior lecturer of the Department of Ukrainian Language
at Lviv Polytechnic National University

Annotation. The objective of this work is to analyze the inception process of the Ukrainian electric power engineering terminology (UEPET). The task is to analyze one of the developmental stages of

© Харчук Л.

UEPET – the basis of the UEPE terminology system, known as the “Golden Decade”. In order to achieve this goal, we researched and outlined timelines of this stage in UEPET development, as well as analyzed the source and course of development and accession of UEPET during the aforementioned period.

Research has shown that the second stage of UEPET formation took place during the 1920s and 1930s. Substantiation of UEPET occurred throughout this timeframe.

The 1920s formed a decade of rapid evolution of electric power engineering in Ukraine. At that time, outstanding achievements of academic electric power engineers in connection with the emergence of new terminology caused a sudden demand for compilation and normalization of a national terminological system. At the beginning of 1925, the Technical Department of Ukrainian Academic Language established an electrical engineering section. This work attracted leading scholars, who created registers of terminology and also derived terms and lexical material from professional literature, dictionaries, and literary sources. UEPET formed at the beginning of the 1930s a conceptual terminological database, which reinforced a need for scholars. The lexicographical work of M. Darmoros, L. Darmoros, V. Dubrovskiy, K. Polonoskiy, F. Kalynovych, K. Turkalo, and other scholars, devoted to the terminology of other sectors, did not overlook the terminological lexicon that served the field of electric power engineering during this developmental phase. “Dictionary of Technical Terminology (General)” by I. Sheludko, T. Sadovskyi and “Dictionary of Technical Terminology (Electrical Engineering)” by I. Sheludko became the basis for modern UEPET. These works in terminography are, in our opinion, the greatest achievement in Ukrainian electric power engineering lexicography of the first half of the 20th century.

Key words: Ukrainian language; term; Ukrainian electric power engineering terminology; terminological system development; terminology evolution.

Конституційне утвердження української мови як державної в усіх сферах суспільного життя після проголошення незалежності України зумовило потребу наукового осмислення історії розвитку і системної організації українських терміносистем як складника загальнонародної мови. Дослідження закономірностей формування окремих галузевих терміносистем дає змогу не тільки виявити основні тенденції їхнього розвитку, а й сприяти систематизації та вноормуванню сучасної науково-технічної термінології, що є необхідною передумовою для досягнення її лінгвістичної та логічної системності.

Етапи формування окремих українських галузевих терміносистем неодноразово були в центрі уваги науковців. З огляду на актуальність дослідження термінолексики як основи мови спеціальностей, безумовно, слід відзначити

перший в українському термінознавстві підручник авторського колективу Т. Панько, І. Кочан, Г. Мацюк «Українське термінознавство» (1994 р.), у якому відтворено шлях розвитку української термінології та становлення науки про неї. У дослідженні йдеться не тільки про формування терміносистем, їхню розбудову, а й місце терміна в науковому контексті і за його межами [7].

У посібнику Г. Наконечної «Українська науково-технічна термінологія. Історія і сучасність» (1999 р.) здійснено огляд історичних етапів розвитку української наукової термінології за 150 років, починаючи з 1848 р. На переконання автора, українська наукова термінологія формувалася в руслі європейських національних термінологій, де провідними підходами до формування національних терміносистем були інтернаціональний (творення на базі латинської мови)

та народницький (терміни творили на власне-мовній основі). Центральне місце в посібнику посідають історичні екскурси в термінотворчість Східної, Центральної і Західної України [5].

В одному з розділів колективної монографії «Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти» А. Дрякова, Т. Кияка, З. Куделько (2000 р.) розглянуто питання про періодизацію української термінології на тлі історії термінологічного планування в розвинених країнах, країнах третього світу, в колишньому Радянському Союзі та власне в Україні [1].

Об'єктами широкого зацікавлення і детального лінгвістичного опису наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. стають терміносистеми різних галузей знання, зокрема, періоди формування й розвитку українських терміносистем на тлі історії культури українського народу розглянуто у працях І. Ярошевич (морфологічна термінологія, граматична термінологія ХХ–ХХІ ст.); Я. Яремка (українська військова термінологія); О. Чорної (податкова лексика); З. Куньч (українська риторична термінологія); С. Булик-Верхоли (музична термінологія); О. Колган (гірнична термінологія) та ін. У доробку І. Кочан є низка публікацій, зокрема «Українське термінознавство 1920-х років: погляд з позицій ХХІ століття» (2011 р.), «Українське термінознавство 1940–1950-х років» (2011 р.), «Українське термінознавство 1960–1990-х років» (2012 р.), у яких дослідниця розглянула розвиток термінознавчої думки в Україні в різні її періоди.

Як бачимо, упродовж останніх десятиліть дослідження становлення та формування терміносистем різних галузей знання неодноразово ставали об'єктами

лінгвістичних досліджень, однак не існує наукових робіт, які б системно вивчали становлення й перспективи розвитку української електроенергетичної термінології (УЕЕТ), хоча зазначена терміносистема є однією з важливих підсистем не тільки науково-технічної, а й загальнолітературної мови, бо сама електроенергетика є провідною галуззю в економічному й суспільному житті. Це й зумовлює актуальність теми нашої розвідки і для сучасного термінознавства зокрема, і для українського мовознавства загалом.

Ця праця є продовженням наших попередніх досліджень, у яких ми створили періодизацію розвитку української електроенергетичної термінології, виявили основні підходи до формування терміносистеми електроенергетики на різних етапах її становлення, визначили основні причини неоднорідності цього процесу. Для з'ясування особливостей становлення УЕЕТ ми простежили історію розвитку на українських землях електроенергетики як галузі і на цьому тлі виявили особливості формування досліджуваної терміносистеми, що дало змогу збагнути причини різного ступеня інтенсивності цього процесу та спрогнозувати можливі тенденції її подальшого розвитку [4, с. 62].

Мета цієї статті – на матеріалі УЕЕТ проаналізувати етап уґрунтування української електроенергетичної терміносистеми так званого «золотого десятиріччя» розвитку досліджуваної термінології. Задля досягнення цієї мети ставимо перед собою такі завдання: дослідити та окреслити часові межі цього етапу становлення УЕЕТ, а також детально проаналізувати джерела та шляхи формування й поповнення

терміносистеми електроенергетики у зазначений період.

З огляду на провідні тенденції термінотворення і зважаючи на класичну періодизацію розвитку науково-технічної термінології, ми виокремили чотири основні періоди розвитку української електроенергетичної термінології. З'ясовано, що упродовж першого періоду формування УЕЕТ, який тривав з другої половини XIX до 10-х років XX ст., відбулося стихійне нагромадження термінного матеріалу та закладання основ УЕЕТ на науковому ґрунті [11, с. 276]. Другий етап становлення досліджуваної терміносистеми УЕЕТ окреслено 20–30-ми роками XX ст.

Інтенсивне будівництво електричних станцій, електричних мереж і потужних трансформаторних підстанцій на території України розпочалося в період здійснення плану ГОЕЛПРО, прийнятого 1920 р., в якому розвитку електроенергетики України надавали пріоритетного значення. Так, 1927 р. у Запоріжжі розпочато будівництво найбільшої в Європі Дніпровської гідроелектростанції, а 1929 р. введено в експлуатацію першу в Україні лінію електропереєсилання. У ці ж роки в лабораторіях промислових підприємств, науково-дослідних і проектних інститутах України розпочато наукові дослідження з електроенергетики. Найактивнішу участь у вирішенні проблем галузі відіграють київська, харківська і львівська наукові школи [2].

Розбудова й стрімкий розвиток електроенергетики на українських землях, тогочасні видатні досягнення науковців, поява нових термінів зумовили нагальну і гостру потребу дослідити, упорядкувати, внормувати національну термінологію. 20-ті роки XX ст. позначені плідною

термінологічною працею створеного в 1921 р. Інституту української наукової мови ВУАН (далі ІУНМ), співробітниками якого було опубліковано низку термінологічних перекладних словників, здебільшого проектів. Мовознавці та фахівці, що об'єдналися в ІУНМ, працювали над створенням української термінології (наукової, технічної та виробничої) на наукових засадах. Згодом І. Огієнко писав: «...виявилось, коли стали складати термінологічні словники по десятках різних наукових і технічних ділянках, що наша мова дуже гнучка й зовсім придатна для творення термінологічних назв. І навіть там, де, скажімо, в мові російській уживають латинського чи грецького терміна, у нас був створений добрий свій... Взагалі, різні термінології в нас стали творитися на рідній основі, чим відрізнялися від термінології російської, у своїй більшості – чужої» [6, с. 190].

1923 р. в термінологічно-перекладовому гуртку, що функціонував при Київському політехнічному інституті, утворено окрему електротехнічну секцію. На жаль, через обтяженість секції розгорнути значну роботу з опрацювання технічної галузевої термінології не вдалося.

На початку 1925 р. при техвідділі ІУНМ утворено електротехнічну секцію, до роботи в якій залучають І. Шелудька, В. Фаворського, П. Мироненка, Т. Губенка. Пізніше до опрацювання електротехнічної термінології приєднуються К. Вовк, І. Горбачевський, Д. Костенко, О. Потєбня. Електросекція розпочинає укладати реєстри термінів, опрацьовує і виписує лексичний матеріал з фахової літератури, словникових і літературних джерел, власних записів народної термінології.

Упродовж 1921–1928 рр. ІУНМ видав серію словників природничо-технічних термінів, які містять й електроенергетичну термінологію, з-поміж них: «Словник природничої термінології» Х. Полонського, проект «Словника технічної термінології. Комунальне господарство» К. Туркала та В. Фаворського, «Словник технічної термінології. Електротехніка», «Практичний словник виробничої термінології» І. Шелудька, «Словник технічної термінології (загальний) (проект)» І. Шелудька, Т. Садовського.

До словників укладачі вводили термінний матеріал із вітчизняних джерел й загальноживані міжнародні терміни, а також новотвори, побудовані за законами української мови. Деякі терміни, що, на думку впорядників, не відповідали змістові понять, уточнювали відповідно до їхнього значення. Більшість випущених словників були перекладними, містили синонімічні ряди терміноодиниць, а також рекомендовані до вжитку терміни. Для сучасних дослідників галузевих терміносистем названі вище словники слугують цінним матеріалом, оскільки їх укладено з урахуванням потреби створення самобутньої української термінології.

На наш погляд, першою спробою упорядкування термінології, яка обслуговувала електроенергетичну галузь, є «Словник технічної термінології. Електротехніка» І. Шелудька й «Словник технічної термінології (загальний): проект» І. Шелудька, Т. Садовського.

У передмові до «Словника технічної термінології» зазначено: «До краю і в рівній мірі охопити всі галузі техніки не дозволяв ані час, ані приділений розмір словника, тим-то, добираючи репрезентовані в словнику науки та беручи

відсоткове співвідношення взятих з них термінів, ми ґрунтувалися на конкретному завданні цього словника – подати найперше термінологію, спільну різним технічним наукам, а найголовніше, з тих ділянок техніки, що мають більше поширення та застосування в промисловості країни» [9, с. 8].

Автори словника вважали, що більшість користувачів виходитиме з російських оригіналів, поки з'явиться достатня кількість україномовних технічних праць. Особливістю тогочасного термінотворення були виразні пуристичні тенденції: укладачі прагнули очистити наукову мову від іншомовних слів, які, на їхню думку, нерідко були зайвими в терміносистемах, оскільки перешкоджали прозорості семантики терміна, тим самим гальмували розвиток української наукової мови. І. Шелудько і Т. Садовський у своїй праці намагалися подавати новаторські українські відповідники, наближені до розмовної мови, наприклад: **газ инертный** (електр.) – **газ байдужий**; **заряд** (електр.) – **наснага**; **з. остаточный** – **наснага залишкова**; **з. отрицательный** – **наснага від'ємна**; **з. положительный** – **наснага додатна**; **зарядка** (електр.) – **наснажування, наснаження**; **зарядный** (ток) – **наснажний**; **заряженный** (електр.) – **наснажений**; **истощать** (електр.) – **знесілювати, знесілити**; **кнопка** (електр.) – **гудзик**; **гудзик двінковий**; **гудзик натискний**; **навивать, -вить** (електр.) – **снувати, поснувати**; **отправитель** (електр.) – **вирядник**; **перезарядка** (електр.) – **перенаснага**; **перезаряджение** (електр.) – **перенаснажування, перенаснаження**; **подключенный** (електр.) – **прімкнений**; **последовательное соединение** (електр.) – **низкова злука**;

перезаряджений – перенасна́жний; *проводка* (предмет) (електр.) – *провідня*; *проводка* (процес) – *провóдження*, *провéдення*; п. *воздушная* – *провідня надзёмна*; п. *кольцевая* – *провідня колова́*; п. *комнатная* – *провідня хáтня*; *прорезь* (електр.) – *ла́ра*; *разряд* (електр.) – *висна́га*; *соединение* (мех.) – *злу́ка*, (електр.) – *злука низковá*, *злука розбірна́*, *злука горловінна*, *злука кáйкою*, *німецьким замко́м*, *злука помилко́ва*, *злука сустáвна*, *злука притичко́ва*; *тренишальтер* (електр.) – *розлу́чник*; *угледержатель* (дуг. лампы) (електр.) – *вугледéржавка*; *щит* (електр.) – *розподі́льник головний*; *якорь* (електр.) – *ві́творець* [9].

Автори вважали, що «з допомогою українського громадянства ІУНМ споможеться позбавити українську термінологію від зайшого намулу, унормує й поставить її на рейки народної й образної мови» [9, с. 9]. Для І. Шелудька, на думку І. Кочан, «апріорним був погляд на дублетність термінів як імпульс термінологічного розвитку мови, через те він так широко впроваджував найуживаніші національні синоніми: *контакт* – *дотик*, *штепель* – *притичка*, *тумба* – *бовванець*, *стовпчик*, *підставка*, *стовпець* /.../» [3, с. 103].

У словнику подано понад 160 термінів, які безпосередньо належать до електроенергетики. Попри те, що укладачі словника вважають його лише проектом, на наш погляд, цю працю можна розглядати як перший етап у внормуванні та становленні окресленої терміносистеми.

«Словник технічної термінології. Електротехніка» І. Шелудька містить понад 5860 термінів. У передмові до словника автор, інженер за фахом, подає короткий екскурс до історії формування досліджуваної термінології. На

його думку, «несприятливі політичні обставини, особливо в Наддніпрянській Україні, ставали великим опором та перешкодою до вільного розвитку фахової мови. Українських шкіл не було, русифікація українського робітництва, брак друкованого слова, – усе це разом призвело до того, що тільки сільські та дрібно-ремісничі кола були вогнищем українського слова, а в таких обставинах зрозумілим стає і спізнення живої технічної мови проти величезного поступу електротехніки. І лише поодинокі особи, свідомі української культури, самотужки, поодиноці досліджують народну мову, щоб на ґрунті її дійти одноставної фахової термінології» [8].

У реєстрі використаної для укладання словника літератури зафіксовано 100 наукових праць російською, польською і німецькою мовами. Україномовними були лише 30 джерел, зокрема «Словник технічної термінології» (М. Дарморос, Л. Дарморос), «Словник хемічної термінології» (О. Курило), рукопис «Електротехнічного словника» (С. Риндик), «Словник української фізичної термінології», «Словник математичної термінології» (Ф. Калинович), перекладні словники В. Дубровського, В. Кміцикевича, Ю. Кобилянського, А. Ніковського, О. Поповича, Т. Секунди, а також фахові публікації Л. Кордиша, Б. Лисянського, О. Поповича, І. Пулюя та ін.

Термінний матеріал, уміщений у зазначеному вище словнику, в основному охоплює електротехніку великих струмів (теорію й конструкції), а також термінологію дотичних галузей. Окрім спеціальних термінів, у словнику подано приблизно 20% технічної термінології та фразеологічних зворотів. І. Шелудько зазначає: «Електротехніка весь час

розвивається з одного боку на фізичному естві електрики, а з другого – на тлі механіки (конструктивна частина), отже, це й зблизило її з іншими ділянками знання, і в практичному словнику не можна було оминати назов головніших дотичних речей, чи явищ» [8]. У словнику зафіксовано багато питомої української лексики на позначення основних електроенергетичних понять, «синонімні матеріали», виписані з авторитетних наукових фахових видань, а також терміни, які, на думку автора, не розкривали суті того чи того поняття. Щодо проблемних дискусійних питань упорядник словника подав свої коментарі.

Після опрацювання та схвалення на засіданнях електросекції зібраного термінного матеріалу І. Шелудько звів його до словникової форми й уклав рукопис, який подав на розгляд редколегії технічного відділу, сподіваючись, що українські електротехніки своїми порадами і вказівками разом із мовознавцями сприятимуть унормуванню електротехнічної термінології.

Становленню української електроенергетичної термінології сприяла і плідна праця українських учених поза межами тогочасної України, викладання українською мовою у Львівському університеті, Львівській політехніці, Карловому університеті та Високому педагогічному інституті імені Михайла Драгоманова у Празі, Українській господарській академії в Подєбродах. Було опубліковано низку теоретичних статей та україномовних підручників, присвячених проблемам електротехніки, теоретичної і технічної фізики. Ці праці згодом стали фундаментальними для розвитку української електроенергетики. Зокрема, варто відзначити україномовні

праці Б. Лисянського «Електростатика, електрокинетика, наука про магнетизм», «Електродинаміка», «Основи електротехніки», в яких автор використав тогочасну українську наукову термінологію.

Результатом багаторічної роботи членів фізичної секції природничого відділу ІУНМ є праця В. Фаворського «Словник фізичної термінології (проект)», що вийшла друком 1933 р. Словник перекладний (російсько-українсько-французький із українсько-російським та французько-українським покажчиками), джерелами для його укладання слугували україномовні та чужоземні праці – монографії, підручники, періодика українська, російська, французька, а також народні назви, зібрані у різних регіонах України. У передмові автор зазначив: «На долю словникового сектору Науково-дослідного інституту мовознавства припало критично переглянути той чималий картковий матеріал, що його зібрали до фізичного словника попередні впорядники, поповнити в міру змоги реєстр словника, інколи підібрати до термінів нові, відповідніші до сучасного стану розвитку української пролетарської культури розв'язання й упорядкувати цей матеріал у словник» [10]. Словник містить понад 7 тисяч термінів, його особливість полягає у прагненні В. Фаворського внормувати та уніфікувати термінологію, надаючи перевагу власне українським термінам, почасти автор до російських термінів подавав кілька питомих відповідників, створюючи синонімічні ряди, наприклад: **кабель** – кабель, **жильник**; **колебаніє** – коливання, **осциляція**, **хитання**, **дрогання**; **контакт** – контакт, **дотик**, **дотикання**; **напряжение** – **напруга**, **натуга**, **напруження**, **напин**; **ответвление**, **шунт** – **відгілок**, **відгалузок**, **відгалуження**,

відгилення, (шунт) узбічник; **передача, передання** (конструкція) – *передача, (енергии) пересил, пересил електричний; полюс* – полюс, бігун; **провід** – провід, (материал) дріт; **проводить, провеси-ти** (тепло, електр., звук) – *проводити, провести, перепускати, перепустити; провідник* – провідник, збиральник; **роз-ветвление** – розгілок, розгалузок; (про-цес) розгалужування, розгалуження, галу-ження, розтік, відгилення, віднога; **сила тока** – сила струму, величина струму, справність току; **соединительний** – злучний, сполучний; **сопротивление** – опір, сопротивлення, видержаність, перепона; **ток** (електрич.) – струм, струмів, ток, тік, струя, плив, біг, (течение) течія; **частота** – частота, частість; **электрический** – електричний, громовинний; **электричество** – електрика, громовина, електричність, електрія, електризм тощо [10]. У лексикографічній праці подано чимало терміноодиниць, які й на сьогодні функціонують в українській електроенергетичній термінології.

20-ті роки ХХ ст. сучасні термінознавці називають періодом «золотого десятиріччя» українського словництва, роками термінологічного вибуху. Багатолітня робота науковців Інституту української наукової мови відобразилась і втілилась у низці термінних словників, що відіграло важливу роль в історії розвитку українських галузевих терміно-систем, зокрема й електроенергетичної. Отже, досліджено, що упродовж друго-го періоду становлення УЕЕТ (20–30-ті роки ХХ ст.) спостерігаємо утунтування української електроенергетичної термінології. У 1921–1931 рр. було опубліковано низку різноманітних словників чи проектів словників із гуманітарних і природничих галузей знань, серед

яких: «Словник технічної термінології» (М. Дарморос, Л. Дарморос), «Російсько-український словник математичної термінології» (О. Діденко), «Російсько-український технічний словник» (В. Дубровський), «Словник природничої термінології» (Х. Полонський), «Словник фізичної термінології» (В. Фаворський), «Словник математичної термінології», «Термінологія теоретичної механіки» (Ф. Калинович), «Словник технічної термінології (Комунальне господарство)» (К. Туркало) тощо. Словники не оминали увагою й термінолексики, яка обслуговувала електроенергетичну галузь на етапі тогочасного розвитку цієї науки.

Вважаємо, що першою спробою упорядкування української електроенергетичної термінолексики є «Словник технічної термінології (загальний)» І. Шелудька, Т. Садовського й «Словник технічної термінології. Електротехніка» І. Шелудька. На нашу думку, ці праці стали підґрунтям для формування сучасної УЕЕТ, першим етапом у систематизації, нормуванні та становленні досліджуваної термінології.

Перспективу наших подальших досліджень вбачаємо у більш ґрунтовному опрацюванні третього і четвертого етапів становлення і розвитку української електроенергетичної терміносистеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: Вид. дім «KM Academia», 2000. 218 с.
2. Енергетика: історія, сучасність і майбутнє. URL: <http://energetika.in.ua/>_(дата звернення: 10.03.2018).
3. Кочан І. Словники Івана Шелудька: погляд з позицій ХХІ ст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*.

Серія Проблеми української термінології. 2010. № 676. С. 102–106.

4. Куньч З. Й., Харчук Л. Основні етапи становлення української електроенергетичної терміносистеми. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія Проблеми української термінології*. 2017. № 869. С. 62–67.

5. Наконечна Г. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення. Львів: Кальварія, 1999. 110 с.

6. Огієнко І. Інститут Української Наукової мови в Києві. *Рідна мова*. 1933. Ч. 2.

7. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство: підручник. Львів: Світ, 1994. 215 с.

8. Словник технічної термінології (Електротехніка) / уклад Шелудько Ів. Київ: ДВУ, 1928. 248 с.

9. Словник технічної термінології (загальний) (проект) / уклали Шелудько Ів. та Садовський Т. Київ: ДВУ, 1928. 588 с.

10. Словник фізичної термінології (проект) / зредагував Фаворський В. Харків: УРЕ, 1932. 214 с.

11. Харчук Л. В. Формування наукової терміносистеми як результат стихійного нагромадження термінового матеріалу (на матеріалі української електроенергетичної термінології). *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія Філологічні науки*. 2018. Вип. 1 (15). С. 276–281.

12. Харчук Л. В. Формування та системна організація української електроенергетичної терміносистеми: дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 / Львів. нац. ун-т. Львів, 2017. 393 с.

REFERENCES

1. DIAKOV, A., KYIAK, T., KUDELKO, Z. (2000). *Fundamentals of Terminology: Semantic and Sociolinguistic Aspects*. Kyiv: Kyiv Mohyla Academy Publishing House, 218 p. [in Ukr.]

2. ENERGY: History, Present, and Future. [online] Available at: <http://energetika.in.ua/> (Accessed 10 Mar. 2018) [in Ukr.]

3. KOCHAN, I. (2010). *Ivan Sheludko Dictionaries: A 21st-Century Perspective*.

Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha". Seriiia "Problemy ukrainskoi terminolohii" (Lviv Polytechnic National University Bulletin. "Ukrainian Terminology Problems" Series), (676). Lviv, pp. 102–106. [in Ukr.]

4. KUNCH, Z., KHARCHUK, L. (2017). The Main Formation Stages of the Ukrainian Electric Power Engineering Terminology System. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha". Seriiia "Problemy ukrainskoi terminolohii"* (Lviv Polytechnic National University Bulletin. "Ukrainian Terminology Problems" Series), (869), pp. 62–67. [in Ukr.]

5. NAKONECHNA, H. (1999). *Ukrainian Scientific and Technical Terminology: History and Modernity*. Lviv: Kalvariia, 110 p. [in Ukr.]

6. OHIENKO, I. (1933). *Institute of Ukrainian Scientific Language in Kyiv. Ridna mova. Part 2*. [in Ukr.]

7. PANKO, T., KOCHAN, I., MATSIUK, H. (1994). *Ukrainian Terminology: A Textbook*. Lviv: Svit, 215 p. [in Ukr.]

8. SHELUDKO, I., comp. (1928). *Dictionary of Technical Terminology (Electrical Engineering)*. Kyiv, 248 p. [in Ukr.]

9. SHELUDKO, I., SADOVSKYI, T. (1928). *Dictionary of Technical Terminology (General) (project)*. Kyiv: DVU, 588 p. [in Ukr.]

10. FAVORSKYI, V., ed. (1932). *Dictionary of Physical Terminology (project)*. Kharkiv: URE, 214 p. [in Ukr.]

11. KHARCHUK, L. (2018). Development of the Academic Terminological System as a Result of Organic Accumulation of Terminological Material (Ukrainian Electric Power Engineering Terminology). *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriiia filolohichni nauky*. (Alfred Nobel University Bulletin. Philology Series), Vol. 1 (15). pp. 276–281. [in Ukr.]

12. KHARCHUK, L. (2017). *The Formation and Systemic Organization of the Ukrainian Electric Power Engineering Terminology System*. [A thesis for Candidate of Philological Sciences degree, specialty 10.02.01 – The Ukrainian Language]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 393 p. [in Ukr.]